

Kommissionen har dog samtidig understreget, at en adgang for politiet til ikke-frit tilgængeligt sted ligesom politiets øvrige indgreb naturligvis er underlagt det almindelige forvaltningsretlige proportionalitetsprincip. For at politiet må skaffe sig adgang til et ikke-frit tilgængeligt sted, skal dette indgreb således stå i forhold til den konkrete fare for sikkerhed eller orden. I denne vurdering skal hensynet til privatlivets fred og boligens ukrænkelighed indgå med særlig vægt.

Der henvises i øvrigt til betænkningen side 69-71 og 110-114.

5.1.3. Justitsministeriets overvejelser

Justitsministeriet er enig med Politikommissionen i, at politiets adgang til at foretage indgreb uden for strafferetsplejen bør reguleres særskilt. Justitsministeriet kan endvidere med enkelte ændringer af redaktionel karakter tiltræde Politikommissionens udkast til § 4 om politiets fareforebyggende opgaver og § 5 om politiets fareafværgende opgaver. Lovforslaget er udformet i overensstemmelse hermed.

Der henvises til lovforslagets §§ 3-5 samt bemærkningerne hertil.

5.2. Visitation mv. på bestemte steder

5.2.1. Gældende ret

5.2.1.1. Retsplejelovens regler om legemsbesigtigelse og visitation inden for strafferetsplejen

5.2.1.1.1. Som led i en strafferetlig efterforskning kan politiet foretage legemsbesigtigelse og visitation af det tøj, som den pågældende er iført, efter reglerne i retsplejelovens kapitel 72 om legemsindgreb. Kapitellet suppleres af bestemmelsen i retsplejelovens § 758 om besigtigelse mv. af en anholdt.

Retsplejelovens kapitel 72 om legemsindgreb blev indsat ved lov nr. 332 af 24. maj 1989. Samtidig blev § 758 ændret i overensstemmelse hermed. Der henvises til Folketingstidende 1988-89, tillæg A, sp. 2227-2254. Bestemmelserne er udarbejdet på grundlag af Strafferetsplejeudvalgets betænkning nr. 1104/1987 om legemsindgreb under efterforskning.

Ifølge retsplejelovens § 792, stk. 1, nr. 1, omfatter legemsbesigtigelse af en person besigtigelse af legemets ydre, optagelse af fotografier, aftryk og lignende af legemets ydre samt visitation af det tøj, som den pågældende er iført. Andet tøj og genstande i personens besiddelse er ikke omfattet af reglerne om legemsbesigtigelse.

Ved legemsbesigtigelse sondres mellem besigtigelse af sigtede og ikke-sigtede personer.

Legemsbesigtigelse af en *sigtet* må kun foretages, hvis den pågældende med rimelig grund er mistænkt for en lovovertrædelse, der er undergivet offentlig påtale, og indgrebet må antages at være af væsentlig betydning for efterforskningen, jf. retsplejelovens § 792 a, stk. 1. Beslutning om legemsbesigtigelse af en sigtet træffes af politiet, jf. § 792 c, stk. 1.

Legemsbesigtigelse af en person, som *ikke er sigtet*, er ikke omfattet af retsplejelovens bestemmelser, hvis den pågældende giver sit samtykke til legemsbesigtigelsen, jf. retsplejelovens § 792 d, stk. 1. Foreligger der ikke samtykke, kan legemsbesigtigelse, der ikke kræver aflædning, kun foretages af en ikke-sigtet person, hvis efterforskningen vedrører en lovovertrædelse, der efter loven kan medføre fængsel i 1 år og 6 måneder eller derover, og indgrebet må antages at være af afgørende betydning for efterforskningen, jf. § 792 d, stk. 2. Beslutning om legemsbesigtigelse af en ikke-sigtet skal træffes af retten ved kendelse, jf. § 792 d, stk. 3.

Herudover kan politiet i medfør af retsplejelovens § 792 d, stk. 4, under efterforskning på gerningsstedet i umiddelbar tilknytning til udøvelsen af en alvorlig voldsforbrydelse eller fremsættelse af trussel herom samt i andre efterforskningssituationer, hvor der er begrundet mistanke om, at nogen tilstedeværende på sin person skjuler våben, foretage visitation af tøjet hos alle personer, der træffes på stedet, med henblik på at finde våben. Politiet kan således i disse tilfælde foretage visitation efter våben, uden at der er konkret grundlag for at rette mistanke eller sigtelse mod bestemte af de tilstedeværende, og uden at det konkrete indgreb over for den enkelte er af afgørende betydning for efterforskningen.

Legemsindgreb skal altid foretages så skånsomt som muligt, og må ikke foretages, hvis det efter indgrebets formål, sagens betydning og den krænkelse og det ubehag, som indgrebet må antages at forvolde, vil være et uforholdsmæssigt indgreb, jf. retsplejelovens § 792 e.

Politiet kan endelig i forbindelse med en anholdelse, hvor en person er mistænkt for et strafbart forhold, foretage bl.a. besigtigelse af den anholdtes legeme og tøj med henblik på at fratage denne genstande, som kan benyttes til vold eller undvigelse, eller som i øvrigt kan medføre fare for den anholdte eller andre, jf. retsplejelovens § 758. Besigtigelsen skal ske under iagttagelse af bestemmelsen i § 792 e.

5.2.1.1.2. Bestemmelserne om legemsbesigtigelse, jf. pkt. 5.2.1.1.1. ovenfor, giver kun politiet hjemmel til at undersøge det tøj, som den pågældende er iført. Undersøgelse af andet tøj og genstande, f.eks. tasker